Nr. 102. Kraków, Środa 19 grudnia 1923. Rok I

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 1100000. Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 1,250.000 Mkp. Zagranicą miesięczne 2.500.000 Mkp. Cena numeru 50.000 M.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 16.000 Mk. Nadesłane 36.000 Mkp. Po kronice 48.000 Mk. Na pierwszej stronie i między giełdami 64.000 Mk. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe. — Ceny powyższe obowiązują od dnia z miany w nagłówku.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Odpolitycznienie problemu sanacji skarbu

Kraków, 19 grudnia.

Dr Grabski krząta się koło utworzenia nowego gabinetu. Żąda dla niego specjalnych pełnomocnictw. Ma to bowiem być gabinet sanacji skarbu i waluty.

Słuszność samego celu jest niewątpliwa. Nikt też na ten temat nie podejmuje dyskusji. Znacznie trudniejszą niż zgoda powszechna co do celu jest także zgoda co do środków. Tymczasem o środki własne przedewszystkiem idzie. Nie o to bowiem kłócą się ludzie ze sobą — co ma być, ale o to toczą się zwykle nieskończone spory, jak osiągnąć to, co ma być, jakiemi sposobami, czyją ofiarą i kosztem. Bo bez ofiar i kosztów nic naprawdę wartościowego obejść się nie może. Jeżeli zaś występuje konieczność tych ofiar, to z nią razem pojawia się kwestja, kto i w jakiej mierze ma je ponosić. I tu tkwi gwóźdź.

Wynika z natury problemu finansowego, że może on być ze skutkiem rozważany tylko w oderwaniu od wszelkich kwestyj politycznych i socjalnych. Idzie o to, aby go módz nie tylko w taki sposób rozważać, lecz także na tej samej zasadzie rozwiązać.

Nie wystarczy też, jeżeli rząd taki czy inny będzie zapewniał, że chce służyć wyłącznie celowi sanacji finansowej. Obok rządu musi stanąć społeczeństwo, wszystkie jego warstwy społeczne, opinja publiczna i organa reprezentacyjne, — wszystko zjednoczone w jednej myśli i woli naprawy skarbu.

Ponieważ zaś naprawianie skarbu — to ponoszenie ofiar przez różne klasy i grupy społeczne, przeto praktycznie zjednoczenie to nie może być czem innem, jak zaniechaniem sporu, kto, jakie ofiary i w jakim porządku ma na ten cel ponosić.

Dopiero takie ustosunkowanie się do problemu sanacji skarbu oznacza to, co nazwaćby można jego — „odpolitycznieniem" t. j. wyjęciem całej sprawy ze sfery sporów politycznych i współzawodnictw socjalno-gospodarczych, a postawienie jej na gruncie jedynie i wyłącznie rzeczowym.

Podobnie jak podczas wojny zamilknąć muszą wszystkie spory o to, kto, kiedy i w jakich warunkach ma wyruszać w pole, a kto i dlaczego pozostać w domu, lecz każdy wszystkie swe siły musi oddać sprawie obrony ojczyzny, tak i przy naprawie skarbu, t. j. przy obronie ojczyzny przed katastrofą ostatecznego bankructwa i idącej za nim anarchji polityczno-socjalnej, nie czas spierać się o sprawiedliwość systemu, wedle którego rozłożono ciężary, lecz potrzeba je wziąć na się mężnie i bez oglądania się na innych, jakkolwiek może wydałyby się nierównomiernie rozłożone.

Naprawę i wydoskonalenie systemów rozkładania tych ciężarów podjąć będzie można później, kiedy stosunki finansowe państwa poprawią się o tyle przynajmniej, że niebezpieczeństwa wspomnianych katastrof nie będą już bezpośrednio groziły.

Dzisiaj jednak, kiedy waluta nasza z dnia na dzień spada o kilka wielkich stopni w przepaść, kiedy życie we wszystkich dziedzinach staje się coraz trudniejszem, kiedy złowieszcza stagnacja w przemyśle wyrzuca na bruk coraz więcej bezrobotnych, kiedy pogarszająca się konjunktura w rolnictwie otwiera do naszej wsi dostęp dla dawnego niedostatku, a nawet nędzy, społeczeństwo musi zdać sobie sprawę, że żyje w stadjum największego niebezpieczeństwa, którego zażegnanie wymaga nie zwykłych środków i metod, ale **heroicznych wysiłków i samozaparcia się wszystkich.**

Że wysiłki są wogóle trudne, a heroizmy nader rzadkie, o tem każdemu wiadomo. Że opieranie zadań tak realnych jak sanacja skarbu na czemś tak trudno pochwytnem i rzadko pojawiającem się jak wysiłek nie zwykły ale heroiczny właśnie, to także jest dostatecznie jasnem. Nie mniej jednak nasze stosunki finansowe ułożyły się tak właśnie, że wszystko zależy od tego, czy zdobędziemy się na heroizm bezinteresownego czyli niepolitycznego ich naprawiania, czy też dopuścimy do tego, aby pod mianem sanacji pieczono takie czy inne nie-

czenie i szukano nadal tego kamienia filozoficznego, któryby naprawę skarbu czynił „dobrym interesem“ dla tych czy dla tamtych.

Naprawa skarbu będzie niewątpliwie „dobrym interesem“ dla wszystkich ale pod warunkiem, że podejmując ją i przeprowadzając — przestaniemy myśleć o własnych — dobrych interesach...

Zasady rosyjskiej polityki dewizowej

Rosyjska polityka dewizowa stara się uregulować następujące kwestje: 1) Handel szlachetnymi metalami, drogiemi kamieniami i dewizami obrotu kraju. 2) Przywóz i wywóz, jako też przystosowywanie zagranicznej waluty. 3) Handel zagraniczną walutą na giełdach krajowych. 4) Posiadanie waluty zagranicą. Po pierwsze podnieść należy, iż w Sowdepji handel złotem i srebrem w gotówce jest wolnym, natomiast zakazanym jest handel złotymi lub srebrnymi monetami, sprzedawać wolno je jedynie w bankach państwowych. Co do platyny, to osobom prywatnym jest wzbronionem wydobywanie i posiadanie tejże. Platyna jest monopolem państwowym. Również wedle dekretu z dnia 15 lutego 1923 zakazanem jest w Rosji wszelkie płacenie tak w złotych, jak i srebrnych monetach, jak też i w zagranicznych banknotach lub czekach, opiewających na zagraniczną walutę, o ile otrzymujący daną kwotę nie znajdzie się zagranicą. Tą drogą kupno i sprzedaż zagranicznych pieniędzy, czeków i weksli, opiewających na walutę zagraniczną, zostało wnastępujący sposób uregulowane: Stosownie do dekretów z 15 lutego 1923. O obrotach walutowych z 20 października 1922 o urządzeniu giełd funduszowych potrzeba do zakupienia takich środków płatniczych jednorazowego, albo też trwałego pozwolenia komisji walutowej komisarjatu finansów (które objęło swą czynność w dniu 6 lutego 1923 r. na podstawie postanowienia rady komisarzy ludowych. Temu ograniczeniu nie podlegają władze i przedsiębiorstwa, które dopuszczone zostały do giełdy funduszowej i którym już dzięki dekretowi z 20 października 1922 o zaprowadzeniu giełd funduszowych zostało udzielone dokonywanie operacyj walutowych. Nadto cały krajowy zapas dewizowy, tak władz, jak i państwowych przedsiębiorstw, związków zawodowych i osób prywatnych winien być wpłaconym jako należytość do banku państwowego, albo do zakładów kredytowych, które upoważnione są do wykonywania operacyj walutowych. W tym samym stopniu są zobowiązani ostatnio wymienione zakłady kredytowe trzymać dewizy swoje w banku państwowym. Bank państwowy posiada prawo sprzedaży wpłaconych doń na konto dewiz.

Regulacja zagranicznego zapasu walut państwowych przedsiębiorstw i związków zawodowych, którym zostało nadane handlu zagranicznego, odbywa się na następującej podstawie: cały zapas walut zagranicznych tych korporacyj musi być wpłaconym na konto zastępstwa handlowego w danym kraju. Zastępstwo handlowe jest ze swej strony zobowiązanem utrzymywać u korespondentów banku państwowego konto w wysokości swego całego majątku walutowego. Wszyscy giełdziarze, dopuszczeni do giełdy funduszowej są zobowiązani przedkładać komisji walutowej z początkiem każdego miesiąca sprawozdanie o swych operacjach walutowych. Również jednak i te władze, przedsiębiorstwa i osoby, którym zostało jednorazowo zezwolone zakupno walut, są zobowiązane przedstawić sprawozdania komisji walutowej o swych operacjach nie później, jak w trzy miesiące po otrzymaniu zezwolenia na zakupienie dewiz.

Import szlachetnych metali w gotówce i w monetach zagranicznej waluty, i nie wciągniętych pieniędzy sowieckich, nie podlega wedle dekretu z 9 sierpnia 1922 zasadniczo żadnemu ograniczeniu. Fabrykaty z szlachetnych metali zostają dopuszczone do wolnego importu tylko w tym wypadku, jeżeli nie przewyższają własnego zapotrzebowania przyjeżdżających do Rosji, przyczem złoto monetarne i zagraniczna waluta przyjeżdżającego, o ile przewyższa kwotę 500 złotych rubli, zostaje dostarczona przez zarząd celny bankowi państwowemu, który waluty te zapisuje na dobro ich właściciela w miejscu jego zamieszkania. Tam mogą kwoty te być zupełnie swobodnie podejmowane.

Wywóz i przekazanie bankowe zagranicznych banknotów, czeków i weksli, które opiewają na walutę zagraniczną, metali szlachetnych, drogich kamieni, fabrykatów z metali szlachetnych jest dozwolonem wyjeżdżającym, o ile wyżej wymienione nie przewyższają sumy 200 złotych rubli (dekret z 19 kwietnia 1923). Dla każdego dalszego członka rodziny wolno wziąć dalszych 100 rubli złotych. Niezależnie od powyższego ma prawo każda osoba wziąć ze sobą złoty lub srebrny zegarek, obrączkę i fabrykaty ze srebra, nie cięższe od jednego funta. Przekazywanie walut zagranicę następuje za pośrednictwem banku państwowego, albo innych upoważnionych do tego banków, przyczem jednakowoż w wypadku, gdy suma przekazywana przewyższa kwotę 200 rubli złotych, potrzebnem jest zezwolenie komisji walutowej. Ta zezwala na przekazanie wówczas, jeśli są dane gwarancje, że w zamian za przekazanie waluty zostanie wprowadzonym a gdi walut w jakiejkolwiekbądź formie, albo jeżeli przekaz dla pokrycia kosztów jest potrzebnym w celu załatwienia, jakiegokolwiek urzędowego polecenia. Operacje te przekazowe banku państwowego i innych banków podlegają kontroli finansowemu komisarjatowi ludowemu. Osoby, które przybywają do Ros[illegible] przyjezdni i mają przy sobie walutę zagr[illegible], albo otrzymują ją za pośrednictwem któregoś z banków, jest zezwolonem w okresie dwóch miesięcy po przejechaniu granicy wywieść z powrotem te same kwoty. W końcu zaznaczyć należy, iż obecnie przygotowane są projekta do nowych ustaw w sprawie handlu zagranicznemi walutami. Zamierzonem jest: 1) Zwolnienie przyjeżdżających z obowiązku pozostawiania na granicy kwotę ponad 200 rubli złotych bankowi państwowemu na dobro rachunku. 2) Nakazać wszystkim eksporterom oddawanie 20 prc. z dewiz, wpływających tytułem za eksportowany towar. 3) Pobierać 50 prc. ceł w złocie, albo w dew[illegible]

TELEGRAMY

Sprawa bezpośrednich rokowań czesko-polskich

Praga, 19 grudnia. „Ceskie Słowo“, organ Benesza, zaprzecza na podstawie informacyj ze źródła najbardziej kompetentnego wiadomości „Gazety Warszawskiej“, **jakoby Benesz był gotów przystąpić do bezpośrednich rokowań z Polską o Jaworzynę.**

„Ceskie Słowo“ pisze, co następuje: „Narodni Listy“ ,organ p. Kramarza, przyniosły doniesienie „Gazety Warszawskiej“, której korespondent miał rzekomo rozmawiać z drem Beneszem. W rozmowie tej miał dr Benesz oświadczyć, że gotów jest pertraktować z Polską w sprawie Jaworzyny. Doniesienie to warszawskiego pisma **jest czczym wymysłem.** Wedle naszych informacyj z najbardziej kompetentnego źródła **Benesz nikomu nie udzielał podobnego interwiewu,** dlatego wszelkie wnioski z tego wywiadu są fałszywe. Czecho-Słowacja domaga się bezwzględnego przeprowadzenia decyzji haskiej, co samo przez się wyklucza możność bezpośrednich pertraktacyj.

Interwencja rządu SSSR w sprawie Bagińskiego

Warszawa, 19 grudnia. Wydział prasowy Ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje: Przedstawicielstwo pełnomocne S. S. S. R. wręczyło Ministerstwu spraw zagranicznych następującą notę werbalną. Przedstawicielstwo pełnomocne S. S. S. R. ma zaszczyt prosić Ministerstwa spraw zagranicznych o przedłożenie odpowiednim organom rządowym wstrzymania wykonania wyroku śmierci nad skazanymi przez warszawski okręgowy sąd wojskowy z dnia 30/XI. br. porucznikiem **Bagińskim i podporucznikiem Wieczorkiewiczem i odłączenie wskazanych osób do spisu osób podlegających wymianie.** Przedstawicielstwo pełnomocne uważa za niezbędne nadmienić, że uważało ono za możliwe wysunięcie tej sprawy wskutek niejednokrotnych wystąpień poselstwa polskiego w Moskwie z prośbą o wstrzymanie wyroku śmierci nad obywatelami S. S. S. R. skazanymi za działalność antypaństwową nie będącą w bezpośrednim stosunku do interesów Rzeczypospolitej Polskiej z S. S. S. R.

M. S. Z. odpowiedziało na powyższą notę, notą werbalną następującej treści:

Potwierdzając odbiór noty poselstwa pełnomocnego Związku Socjalistycznych Republik Rad Ministerstwo spraw zagranicznych ma zaszczyt zawiadomić, że rząd polski nie uważa za możliwe przychylić się do prośby przedstawicielstwa pełnomocnego w sprawie wstrzymania wymiaru sprawiedliwości w stosunku do skazanych przez Warszawski Sąd Okręgowy por. Bagińskiego i podpor. Wieczorkiewicza, ani też do włączenia wymienionych na listę wymiany personalnej.

Odwołanie p. Szaroty

Warszawa, 19 grudnia. Pisma donoszą: Polski charge d'affaires w Charkowie p. **Szarota** został odwołany do centrali. W Charkowie funkcjonować będzie tylko konsulat generalny, którego kierownikiem będzie członek poselstwa polskiego w Moskwie.

Nowy poseł włoski w Warszawie

Warszawa, 19 grudnia. Pisma donoszą: Przybył do Warszawy **p. Maioni,** poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny, mianowany dyplomatycznym przedstawicielem Włoch w Warszawie. P. Maioni przejmuje z rąk swego poprzednika agendy poselskie. Data wręczenia listów uwierzytelniających prezydentowi Rzeczpospolitej przez p. Maioni nie jest jeszcze ustalona.

Francusko-niemieckie stany zjednoczone

Paryż, 19 grudnia. Wielkie wrażenie wywołał artykuł gen. Percin, który odznaczył się ogromnie na wojnie, umieszczony w „Aire Nouvelle“. W artykule tym Percin występuje **za zorganizowaniem francusko-niemieckich stanów zjednoczonych.** Generał oświadcza, iż Francja musi zdecydować się czy pragnie wojny czy też zbliżenia. Prędzej czy później mogłyby Niemcy zaatakować Francję, a atak ten byłby dla niej niebezpiecznym. Dyplomatyczne zbliżenie niewystarcza. Generał Percin żąda **przymierza francusko-niemieckiego.** Percin dodaje jednak, że „od obecnego rządu francuskiego nie można spodziewać się tego rozwiązania, lecz prawdopodobnie od rządu dopiero następnego“.

Sytuacja w Anglji

Londyn, 19 grudnia. Stronnictwo robotnicze (Labour party) **jest faktycznie zdecydowane utworzyć nowy gabinet** z Ramsay Macdonaldem, jako premierem. **Większa część partji liberalnej z Loyd Georgem na czele zamierza poprzeć partję robotniczą.** Angielska rada ministrów odbyła się wczoraj, aby ułożyć tekst oświadczenia rządowego przez partję robotniczą. Oświadczenie to ma dotyczyć koniecznych **środków zaradczych do zwalczania bezrobocia.**

Londyn, 19 grudnia. Lord Birkenhead podejmuje jeszcze raz próbę w „Sunday Times“ w celu doprowadzenia do porozumienia między konserwatystami a liberałami i przeszkodzenie w utworzeniu się gabinetu robotniczego. Czyni on mianowicie propozycję by przed zebraniem się parlamentu Asquith zjednoczył partję liberalną i nakłonił ją do popierania gabinetu konserwatywnego przy przeprowadzeniu przezeń utworzonego, umiarkowanego programu. Jeśli liberali tego nie uczynią, to rząd konserwatywny ustąpi i będzie gotów poplerać **gabinet Asquita** w przeprowadzeniu umiarkowanego programu liberalnego. Propozycja ta współpracy konserwatywno-liberalnej w zastępstwie odrzuconej przez wszystkie stronnictwa kombinacji koalicyjnej znalazła w onegdajszej prasie angielskiej podzielone przyjęcie. Konserwatywny „Observer“ i konserwatywny „Sunday Express“ zajmują stanowisko przeciwne tej koncepcji i występują za tem, by dać partji robotniczej sposobność do utworzenia rządu. Różnice zapatrywań w obozie konserwatywnym zaznaczyła się w dniu wczorajszym jeszcze wyraźniej. „Times“ zajmuje stanowisko neutralne prawdopodobnie dlatego, iż uważa zwolenników i przeciwników współpracy z liberałami za równie silnych. „Morning Post“ i „Daily Express“ odrzucają propozycję lorda Birkenheada podczas gdy „Daily Telegraph“ i „Daily Mail“ zgadzają się nań. Trzy dzienniki liberalne, których stanowisko w tej sprawie jest decydującym, **odrzucają stanowczo propozycję lorda Birkenheada.**

[illegible], 19 grudnia. „Neue Freie Presse“ donosi z Londynu: Na posiedzeniu frakcji liberalnej izby gmin stwierdzono definitywnie, że wszystkie wysiłki w **kierunku utworzenia mieszczańskiej współpracy pozostały** bez rezultatu. Z przebiegu [illegible] zenia można wnosić, że należy oczekiwać [illegible] pol wie stycznia utworzenia rządu przez partje robotniczą.

KRONIKA

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE za ś. p. Władysława Prokescha, redaktora „Nowej Reformy“, odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 9 rano w kościele OO. Reformatów, staraniem p. Jadwigi Toeplitz-Mrozowskiej. W czasie nabożeństwa wykona chór opery pod dyrekcją Bol. Walewskiego szereg utworów kościelnych przy współudziale prof. Kopystyńskiego jako wiolonczelisty. Przy organach zasiędzie p. Ferd. Macalik.

WSZYSTKO DROŻEJE. Jak się dowiadujemy, nowa taryfa tramwajowa ma wejść w życie nie od 1 stycznia 1924, lecz jeszcze przed świętami w sobotę. Wysokość jej nie jest jeszcze ustalona.

Z POGOTOWIA. Pogotowie ratunkowe interwenjowało dziś w 3-ch wypadkach nagłych zasłabnięć.

PODWYŻKA TYTONIU, która wczoraj zaskoczyła boleśnie palczy, nie jest, jak się dowiadujemy, ostatnią w tym roku. Projektowana jest jeszcze jedna podwyżka w wysokości 50 procent.

GABILOTKOWE KRADZIEŻE. Mojżesz Fischbein, pomocnik handlowy doniósł, że dnia 18 bm. popołudniu skradł nieznany sprawca z gabilotki w domu przy ul. Szewskiej l. 18 200 metrów drutu na przewody elektryczne, zapomocą dobranego klucza lub wytrycha na szkodę Biura elektrotechnicznego Heffnera i Bergera. Szkoda 70 mil. mkp. Gustawowi Rose, kuśnierzowi, zamieszkałemu przy ul. Mikołajskiej l. 4, skradziono z zamkniętej gabilotki boa (czarny lis) wartości 35 miljonow mkp. Goryckiej Marji, zamieszkałej przy ul. Krol. Jadwigi l. 53, skradziono 6 rulonów papy, wartości 18 miljonów.

— Do sklepu Markusa Mosingera przy ul. Bożego Ciała l. 23 włamono się i skradziono na jego szkodę 40 sztuczek płótna kolorowego wartości 3 miljardów.

Komunikaty teatralne i koncertowe

Z TEATRU J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj, jutro i przez wszystkie dni b. tygodnia „Carewicz Aleksy“ z pp. Wysocką, Kosmowską, Klońską, Buczyńską, Brackim, Piekarskim i Rodziewiczem. „Sen nocy letniej“ oprócz jutrzejszej (czwartek 20) popołudniówki szkolnej grany będzie w niedzielę wieczorem. Na okres poświąteczny przygotowuje teatr szereg sztuk z repertuaru lżejszego, w tem kilka najwybitniejszych nowości zagranicznych. Na ukończeniu są przygotowania do komedji Fredrowskiej „Gwałtu co się dzieje“. Repertuar świąteczny przyniesie tradycyjne „Jasełka“ Lucjana Rydla oraz powtórzenia najcelniejszych utworów b. sezonu.

Z TEATRU BAGATELA. We środę i we czwartek „Mężczyzna, zwierzę i cnota“ z pp. Skalską, Modzelewską, Frenklem, Zbuckim, Szubertem. Próby z „Kaprysu kobiecego“ dobiegają końca pod reżyserją p. Turskiego. P. Sosnowski przygotowuje głośną sztukę dramaturga hiszpańskiego Jacinte Dnevonta „W noc Sabbathu“.

OPERA I OPERETKA. Dziś we środę operetka „Szalona Lola“ z pp. Kozłowską i Sempolińskim w głównych partjach.

FELIKS EYLE, skrzypek, wystąpi we czwartek 20 bm. w St. Teatrze i wykona bogaty program.

BAJKI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY wypowie Kazimiera Rychterówna we środę 26 bm. (drugie święto B. Narodzenia) o godz. 5 popoł. w Starym Teatrze. Bilety już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

TEATR MIEJSKI

D. Mereżkowski: **„Carewicz Aleksy“.** Tragedja w 5 aktach.

Gwałtowne tempo życia współczesnego zasuwa powoli w cień sztuki historyczne, jako twory przeżyte, a często prześcignięte przez rzeczywistość. W szczególności tragedje carskie nie mają już uroku szlachetnej buntowniczości i nie porywają człowieka zachodnio-europejskiego hasłem „in tyrannos!“ dziś, gdy samodzierżcy z bożej łaski ustąpili miejsca samowładcom z woli ludu.

Prawda, że tragedja Mereżkowskiego pozwala nam zajrzeć w głąb duszy rosyjskiej. Mrocznej, barbarzyńskiej, zdolnej do najpotworniejszych zbrodni i najszlachetniejszych wzlotów. Znamy jednak tę duszę z tylu dzieł literatury rosyjskiej i swojskiej, że dzieło Mereżkowskiego nie dorzuca do całości obrazu nic nowego, a pozostawia jako ostateczne wrażenie nutę rosyjskiego patrjotyzmu, przepojoną rozpaczą i obawą o przyszłość. Nutę, która nie znajduje w nas echa.

Tylko niezwykłe kreacje aktorskie mogą tego rodzaju dziełom dać prawo bytu scenicznego. Nie dają takich kreacyj pp. Rodziewicz, Bracki i Buczyńska. P. Rodziewicz posiada zresztą wyborne warunki sceniczne, bardzo żywą i estetyczną grę rąk, dźwięczny organ. Ale ma abominację do chodzenia po scenie, stoi ustawicznie w miejscu, jak śpiewak operowy i jak śpiewak operowy zwraca się twarzą do publiczności w dialogach, a nawet w scenach miłosnych. Wreszcie w mówieniu i mimice twarzy jest nazbyt monotonny. P. Bracki w roli Piotra okazał, że pracuje nad sobą i idzie ciągle naprzód. P. Buczyńska, wyborna w ruchach, zaniedbuje dykcję. Rolę carowej-wdowy wyposażyła p. Wysocka w właściwe swej indywidualności artystycznej rysy nieustępliwej twardości, dając epizod zwarty i mocny. Tołstoj p. Piekarskiego, przeprowadzony konsekwentnie i z dużą inwencją w usłużnej gładkości i kocich ruchach, był jednak zbyt elastyczny i giętki, jak na 80-letniego starca. P. Klońska i p. Socha zarysowali trafnie role carowej i przybocznego lekarza.

Reżyserja stworzyła prostymi środkami szereg artystycznie pomyślanych wnętrz. Nastrojowo działała szczególnie kaplica z zwłokami carewicza.

Uwagę zwracał lity przekład Rogowicza.

(wt.).

Z ekranu

Po nocy ujrzeliśmy światło! — **„Uciecha“** wystawiła **„Złamaną lilję“** z Liljaną Gish i Ryszardem Barthomessem w reżyserji D. W. Griffitha, którego sława wystarczy, by wzbudzić bezgraniczne zaufanie do wszelkich jego na tem polu poczynań. I tym razem, mając w pamięci takie obrazy, jak „Dwie siostry“, lub „Droga na wschód“ szedłem z tem przekonaniem, że film, który ujrzę, będzie arcydziełem. Nie zawiodłem się. To, co nam daje w „Złamanej Lilji“ Griffith, to szczyt reżyserji. Metoda sugerowania ekspresji doprowadziła do tej krańcowości że o grze w tym filmie nie ma już mowy, a widz odnosi wrażenie, jakgdyby przyglądał się scenom wprost z życia na ekran przeniesionym. Epizody, opracowywane w filmach amerykańskich ze znaną precyzją i tu doskonale wypadły, a technika zdjęć, pominąwszy parę momentów, stoi na wyżynie całości. Jedyną wadą „Złamanej lilji“, to szczupłość fabuły. Czy jest ona jednak nieodzowną w obrazie, gdzie piętrzy się artyzm w przedstawianie potężnych przeżyć ludzkich, to pytanie!

Do wydarzeń natury sportowej, należy zaliczyć wyświetlanie w „Uciesze“ zdjęć, dokonanych przez **„Kap. Wanderwella w podróży samochodem naokoło świata.** Obrazy z Ameryki, Afryki i Europy wypadły udatnie. Szkoda tylko, że prelekcja ogranicza się do szczupłych objaśnień samych zdjęć, których jest niewiele, podczas gdy inne epizody interesującej podróży pozostają dla publiczności nieobjaśnione.

Kino **„Reduta“** wznowiło **„Dziki miód“** z Priscillą Dean, film niewątpliwie bardzo dobry, choćby z tego względu, że jest to jedna z najlepszych kreacyj tej prawdziwej gwiazdy ekranu. Piękne zdjęcia, a zwłaszcza bajeczny wprost moment zalewu doliny przez jezioro, oraz gra innych aktorów przyczyniają się do podniesienia walorów tego nieprzeciętnego obrazu. Ilustracja muzyczna nadel szwankuje. Nie należy zapominać, że i dobra muzyka stanowi składnik pożądanego kinoteatru.

Zl.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^1/_2$)
Środa: „Carewicz Aleksy“
Czwartek popoł.: „Sen nocy letniej“, wieczór: „Carewicz Aleksy“

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Środa: „Człowiek, zwierzę i cnota“
Czwartek: „Mężczyzna, zwierzę i cnota“

OPERA I OPERETKA (początek o g. 8)
Środa: „Szalona Lola“

KINO „UCIECHA“ (ulica Starowiślna)
„Złamana lilia“ z Lilianą Gish. Reżyserja Griffitha.

KINO „NOWOŚCI“ (ulica Starowiślna)
„Wschód i Zachód“, wspaniały obraz dramatyczny

KINOTEATR „REDUTA“ (ulica Lubicz)
„Dziki miód“ z Priscillą Dean.

66·89% — 80·86%

W poniedziałek ogłosiliśmy wynik badania Komisji parytetycznej w Krakowie.

Ustaliła ona za pierwszą połowę grudnia b. r. w stosunku do drugiej połowy listopada wzrost drożyzny o 80.86%.

W Warszawie ustaliła Komisja do badania wzrostu kosztów utrzymania w dniu 16 b. m. wzrost drożyzny za ten sam okres na 66.89%.

Nierównomierności w ustalaniu indeksu drożyźnianego zdawna już niepokoją koła przemysłowe i wywołują zamieszanie przy kalkulacji i wyznaczaniu płac robotniczych. Z reguły tempo drożyzny było w Warszawie szybsze, niż na prowincji, tak iż mnożnik krakowski utrzymywał się mniejszym 15—20% niżej warszawskiego. Relacja taka odpowiada w przybliżeniu stosunkom rzeczywistym, gdyż warunki życia w stolicy istotnie są odmienne, a koszta utrzymania i płace robotnicze wykazywały w Warszawie zawsze wyższy nieco poziom.

Ostatnie orzeczenie krakowskiej Komisji parytetycznej było też niespodzianką dla producentów i wymaga bliższego zbadania przyczyn. Sądzimy, iż leżeć one muszą w stosowaniu odmiennych mierników lub w przyjęciu innych metod obliczania, gdyż nieznane nam są objawy, któreby uzasadniały silniejszy przyrost drożyzny w Krakowie, niż w Warszawie.

Główny Urząd Statystyczny winien naszem zdaniem zasady ustalania wzrostu drożyzny opracować w sposób jednolity dla obszaru państwa i zwrócić baczną uwagę na przestrzeganie tych zasad przez wszystkie Komisje lokalne.

Kopalnie, fabryki i inne przedsiębiorstwa produkcyjne walczące obecnie z największym wysiłkiem o zdobycie gotówki na wypłaty robotnicze, muszą mieć rękojmię, że techniczna strona obliczeń mnożników nie posiada braków i wykluczy niespodzianki w rodzaju ostatnich obliczeń naszej Komisji parytetycznej.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Kryzys w polskim przemyśle węglowym

Obecnie polski przemysł węglowy przechodzi kryzys. W związku z sytuacją finansową na rynku niemieckim oraz polityką gospodarczą Czechosłowacji zauważyć się daje stały spadek eksportu węgla z Polski.

Jeden z najpoważniejszych odbiorców węgla górnośląskiego — koleje niemieckie zostały zmuszone do ograniczenia swoich zamówień w Polsce. Niemcy kupują obecnie węgiel angielski, który choć droższy, jednak mogą otrzymać na warunkach dogodniejszych, gdyż na sześcio miesięczny kredyt. Należy przypuszczać, że z chwilą zniesienia ograniczeń ruchu kolejowego w Niemczech, oraz powrotu do normalnej pracy w niemieckich zakładach przemysłowych i uregulowania stanu waluty niemieckiej, eksport węgla polsko-śląskiego wzrośnie, nie mniej jednak grozi nam tam poważna konkurencja angielska i ewentualność stopniowego wypierania.

W chwili przejmowania Górnego Śląska przez Polskę, 40 proc. produkcji węgla śląskiego eksportowano do Niemiec, 20 proc. eksportowano do Austrji i innych krajów, a 40 proc. zużywano w kraju na konsumcję wewnętrzną.

Obecnie liczby te uległy pewnej zmianie. W październiku b. r. wydobyto na Śląsku 2.015.163 tony, z czego skonsumowano w Polsce łącznie ze Śląskiem 1.124.281 ton, a więc 56 proc., wywieziono do Niemiec 408.510 ton, czyli 203 proc., do Austrji 179.966 ton, do innych krajów 254.146 ton, oraz złożono na wały 48.260 ton (2,4 proc.). Widzimy więc, że gdy spożycie wewnętrzne wzrosło o 16 proc. równocześnie spadł eksport, a szczególnie eksport do Niemiec daleko znaczniej. Wywóz do Niemiec zmniejszył się bowiem z 40 proc. na 20 proc., a więc prawie o połowę.

Drugim czynnikiem, hamującym eksport węgla z Polski jest konkurencja z węglem czechosłowackim. W grę tu wchodzi drugi nasz poważny odbiorca — Austrja. Węgiel polski, który loco kopalni jest tańszy od czeskiego, z powodu większej odległości od rynku zbytu, oraz niesłusznego stosowania przez rząd czechosłowacki innych taryf przewozowych do węgla polskiego, niż do czeskiego, co jest sprzeczne z umowami międzynarodowemi, kalkuluje się niejednokrotnie drożej.

Dodać do tego jeszcze należy, że w Czechosłowacji w ostatnich czasach obniżono płacę górniczą oraz podatek węglowy do 10 proc. A więc walka konkurencyjna stała się jeszcze trudniejsza.

Jakież są realne środki przeciwdziałania temu prócz mechanicznego obniżania podatku węglowego, co przedsięwziął niedawno temu rząd pp. Witosa i Kucharskiego?

Zaznaczyć należy, że w polskiej tylko części Górnego Śląska pracowało w 1922 r. 144.000 robotników, podczas gdy przed wojną na całym Śląsku zatrudnionych było zaledwie 132.000 górników, wydobycie ogólne w 1913 r. w polskiej części Śląska wyniosło 33 miljonów ton, w r. 1922 tylko 25 miljonów. W Gwarectwie Rybnickiem produkcja w roku ubiegłym dosięgła wysokości przedwojennej, ale za to ilość robotników podwoiła się. (Gdy przed wojną wydajność wynosiła 1.09 tony na zmianę, obecnie wynosi zaledwo 0.52 tony, obecne zarobki górnika górnośląskiego są równe zarobkom przedwojennym.

Jeżeli więc chcemy wytrzymać konkurencję z zagranicą, jeśli mamy nie utracić rynków zbytu, oraz dać tańszy opał wewnątrz kraju, musimy zwrócić na to uwagę, skonstatować, że w chwili obecnej praca w tym dziale jest mało wydajna i dążyć do jej większej wydajności, a wówczas przemysł nasz węglowy będzie mógł śmiało podjąć konkurencję z przemysłem węglowym Anglji i Czech.

Ceny złota i srebra.

Złoto: Dolar 6,039 tys., Rubel 3,107 tys., Marka niem 1,438 tys., Korona austr. 1,223 tys., Unja łac. 1,165 tys., Gulden hol. 2,427 tys., Funt szt. 29,358 tys., Dukat 13,805 tys., Korona skand. 1,618 tys., 1 gram złota 4,013.157.

Srebro: Rubel 2,064 tys. Marka niem. 573 tys., Korona austr. 479 tys., Unja łacińska 479 tys. Gulden hol. 1,084 tys., Floren austr. 1,274 tys., Szyling 600 tys., Dolar 2,759 tys., Korona skand. 688 tys., 1 gram srebra 114.741.

Ceny ziemiopłodów

Kraków, 18 grudnia. W tys. mkp. za 100 kg. loco Kraków: pszenica 20000—21000, żyto 10000—11000, owies 9000—10000, jęczmień zwyczajny 9000—9500, browarniany do 12000, krupy i siekanka 15000, otręby pszenne 7000, żytnie 6000, grysik pszenny 42000, ziemniaki 2500, groch 22500, fasola 35000—40000. Ceny za 1 kg. w tys. mkp.: mąka pszenna 400, żytnia 200, żytnia poznańska 220. — Tendencja z powodu zwiększonej podaży dla braku gotówki chwiejna, zwyżka nie ma charakteru gwałtownego, jak w ostatnich dniach.

Lwów, 18 grudnia. W tys. Mkp.: pszenica krajowa 15000—16500 (szac.), żyto małopolskie 9300—9800 (szac) jęczmień brow. 9300—9800 (szac), owies małopolski 7800—8200, mąka i otręby jak 17 bm. Duża podaż przy minimalnym popycie, Tendencja dla zboża twardego zwyżkowa, dla owsa zniżkowa, usposobienie nadal rezerwowane.

Warszawa, 18 grudnia. W tys. mkp. za 100 kg. netto. Franco st. załad.: żyto kongresowe 9800—9750, owies kongr. 8800—9500, otręby pszenne 7100; franco Warszawa: żyto kongresowe 9000, otręby żytnie 5500—5800 pszenne 7500. Tendencja zwyżkowa, obroty małe.

Bydgoszcz, 17 grudnia. Za 100 kg. w tys. mkp.: pszenica 15500—17200, żyto 8500—9300, jęczmień na paszę 8300, browarniany 8500—9800, owies 8500—9800, ziemniaki fabr. 1600—2000, mąka żytnia 70 prc. z workiem 15000—16200, otręby pszenne 7000—8500, żytnie 6000—7500.

DEWIZY ZAGRANICZNE NA PODATEK MAJĄTKOWY. W sobotę dnia 15 bm. min. skarbu wydało wszystkim poważniejszym rektyfikacjom i fabrykom wódek, ogółem w liczbie 20-tu pozwoleń na zakup walut i dewiz zagranicznych w różnych wysokościach, od 600 do 20000 franków złotych, zal żnie od wartości przedsiębiorstwa. Waluty te przeznaczone są na uiszczenie zaliczek na przypadający podatek majątkowy. Podobne pozwolenia uzyskało 12 większych papierni polskich. Fabryki te są zobowiązane prowadzić rejestry przewidziane według ustawy z dnia 27 lipca 1923 r.

ROZDZIAŁ KREDYTÓW GOSPODARCZYCH P. K. O. Według statystycznych danych komitet dyrekcyjny P. K. O. wyasygnował na różne cele gospodarcze ze specjalnych funduszów 1,221.978.250.000 mk. Zasadniczo wydawano kredyty instytucjom związanymi z potrzebami państwa lub samorządu. Na te cele wydano 43,5 prc. ogólnej sumy lokat, na różne gałęzie przemysłowe do dnia 15 listopada przyznano 324 prc. W obecnym roku P. K. O. zwróciło specjalną uwagę na potrzeby drobnego przemysłu i handlu. Według poszczególnych gałęzi przemysłu statystyka P. K. O. wykazuje, że na przemysł rolny wydano 60,428 miljonów mkp., górniczy 8,070 miljonów mkp., mineralny 20,075 mil. mkp., hutniczy 33,940.250.000 mkp., maszynowy 120.430 mil. mkp., amunicyjny 2,700 mil. mkp., elektrotechniczny 4,100 mil. mkp., chemiczny 9,579 mil. mkp., włókienniczy 29,075 mil. mkp., garbarski 8,785 mil. mkp., papierniczy 2,305 mil. mkp., drzewny 12,915 mil. mkp., spożywczy 49,332 mil. mkp., konfekcyjny 7,835 mil. mkp., budowlany 10,984 mil. mkp., poligraficzny 6,320 mil. mkp. Na cele samorządu 119,631 mil. mkp., na instytucje użyteczności publicznej 53.072 mil. mkp., spółdzielnie 132,145 mil. mkp., nauka, kultura, sztuka 24,704 mil. mkp., handel 48,745 mil. mkp. i t. d.

WYDZIERŻAWIENIE KOPALNI W SPYTKOWICACH. Ministerstwo przemysłu i handlu rozpisało publiczny przetarg na wydzierżawienie państwowej kopalni węgla „Spytkowice". Oferty przyjmuje Główna Dyrekcja Państwowych Zakładów górniczych i hutniczych w Warszawie, Elektoralna 2, do 15 lutego 1924, gdzie też można zasięgnąć bliższych wiadomości co do objektu i warunków dzierżawy.

Rozpoczęta swojego czasu środkami publicznymi budowa Spytkowickiej Kopalni węgla, przejść ma obecnie w ręce kapitału prywatnego, co przy obecnym układzie stosunków finansowych Państwa, uważać należy za rzecz racjonalną.

BILANS BANKU FRANCUSKIEGO. Według wykazu z dnia 29 listopada najważniejsze pozycje wynoszą: złoto w kasie wzrosło o 127.000 fr. i wynosi 3.675,481.000 fr. (—1,946.000 fr.). Portfel wekslowy wynosi 3,742.864.000 fr. (+ 422.701.000 fr.). Dług skarbu państwa pozostał niezmieniony, wzrosły jednak długi państw sprzymierzonych o 10 miljonów franków. Natychmiast płatne zobowiązania wzrosły o 137.766 tys. fr. Obieg banknotów wzrósł o 170,633.000 fr. i wynosi 37,329.312.000 fr.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 19 grudnia

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek — dziś	18 X I.
P. T. H. I—V em. . . .	700—740	675—690
„Impex"	26.5—28	23.5—25.5
„Pharma" (B. Jawornicki)	500—610	550—575
Bracia Rolniccy I em. . .	130	175
„Polski Glob"	120—125	100—125
C. Hartwig. Poznań . . .		
Żegluga Polska	130—135	120
Zieleniewski I—IV em. . .	26000 [illegible]810	24700—25050
Warsz. Parowozy I—III em.	750—800	710—850
H. Cegielski, Poznań I—IX	1150—1210	1200—1100
„Potęga" Tow. huty żel. .	15.00—18 00	
„Lemiesz"		
„Trzebinia" I—VI em. . .	880—930	800—900
„Pocisk"	650	700
Automotor		500
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	29000—29000	25000—26000
Siersza	16.00—162.0	1.8.. 16.0.
Tepege I—IV em.	5700—6.00	58 0—5900
Polska Nafta	900—1000	850—9.0
Oikos		
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	675—710	650—680
Pezet		425
Szlug	2300	19.0—2000

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek — dziś	18/X I.
Syndykat Kosz., Kraków .	225—230	220—250
Tłuszcze Trzebinia	6.00	63.0
„Krakus" I—VI em. . . .	1400—1500	1250—1500
Porcelana Ćmielów . . .	1425—1500	1350—1600
Fabr. cukru w Chodorowie .	7500—8250	7000—7150
Elektr. Siersza I—IV em.	340—400	325—335
Zakłady przem. „Ryngraf"		
S. W. Niemojowski . . .	750	750—760
Fabr. kapel. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	590—670	555—565
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski	1425—1450	1435—1475
Ziemski Bank Kredyt. . .	300—320	280—290
Powszechny Bank Kredyt.	83—95	95
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV	230—240	240
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	4200—4500	4000—4100
Rohn Zieliński	700—725	520
A. Piasecki	3500	3600—3700
„Agrochemja"		
„Teropol"	300—320	260
„Polski Lloyd"		
„Kabel"		

Kraków. Chwilowe zaniechanie interwencji P. K. K. P., a raczej wstrzymanie dopływu walut i dewiz nie giełdę ze źródeł oficjalnych, wywołane niewątpliwie obecnem „interregnum", powoduje systematyczną zwyżkę walut i dewiz na giełdzie oficjalnej. Charakterystycznym jest jednak objaw, że kursa „prywatne", względnie „czarnogiełdziarskie", osiągnąwszy, — zdaje się — punkt kulminacyjny, ujawniają pewną stabilizację, zatrzymawszy się na granicy około 7 miljonów za dolara.

Giełda efektów była dzisiaj bardzo ożywioną. Na czele papierów zwyżkujących silnie, kroczą arbitrażowe. Górka wyprzedziła znacznie Zieleniewskiego, poprawiając dzisiaj swój kurs o 3 miljony, Zielenieswki awansował o 1.350 tysięcy. Silnie poszukiwane Tepege, które jednak wskutk równoczesnego znacznego zaofiarowania, zdołało zyskać na kursie zaledwie 1 miljon marek. Wydarzeniem dnia była blisko 100 prc. zwyżka akcji „Potęga", która w porównaniu z notowaniem z d. 17 bm. poprawiła się o 8 i pół miljona.

Ze względu na napływ gotówki u ziemian, inkasujących należności za sprzedane produkty rolne, dużym pokupem cieszą się akcje przemysłu cukrowego, w którym ziemianie najchętniej lokują wolne kapitały. Stąd pokaźna poprawa kursu Chodorowa (+ 1,100.000). Wreszcie prawie wszystkie na giełdzie notowane papiery z nielicznymi bardzo wyjątkami poprawiły się o mniej więcej 10 do 20 procent.

Wzmocnienie tendencji dla efektów ujawniło się dobitnie na pogiełdzie, na której zwłaszcza kursa terminowe wywołały wprost sensacyjne wrażenie I tak np. za Jaworzno na medio stycznia ofiarowano 100 miljonów. Wogóle jednak na ultimo i medio mało zawierano tranzakcyj, niewątpliwie w oczekiwaniu dalszej silnej zwyżki efektów.

KURSA WALUT I DEWIZ W OBROTACH BANKOWYCH.

Czeki: N. Jork 6,950.000—6,900.000. Zurych 1,200.000—1,215.000. Paryż 362.000—363.000. Praga 200.000—204.000. Wiedeń 96.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 51000; po 25 sztuk 50.000 per ultimo drobne 70.000 na medio stycznia 100.000. Gazy 52.000. Chybie 13.600—13.800 per ultimo 15.500. Len 1,900—1.800. Azot 575. Krosno nafta 6.500—6.300. Huta szkła Krosno 1.100. Lokomotywy 875. Węglówki 42—45. Gloria 225. Industria 550—650. Garbarnia 5500 płacono. Miljonówki 300—400.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 19 grudnia. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjedn. 6,500 tys. do 6,100 tys., sp. 6,160 tys. k. 6,030 tys., frank złoty w kupnie 1,203.250,

Czeki: Belgja 292.500 —280.000 sp. 283.000 kupno 277.000, Holandja 2,328.500, Praga 183.000—176.950 Londyn 28 miljonów do 26,65 tys. sp. 26.900 tys. k. 26.400 tys. Nowy Jork 6.500.000—6,100.000 sprzed. 6,160 tys, k. 6,030.000, Paryż 335.000—322.500 sp. 325.500 k. 319.500, Szwajcarja 1,140.000—1,060 tys. sp. 1,070.000 k. 1,050.000. Wiedeń 89 i pół do 85.80 sp. 86.55 k. 84.55, Włochy 275.000—265.000.

Giełda poznańska

Poznań, 18 grudnia. Bank Przemysłowców 3000—3100. Bank Związku Sp. Zarobkowych 5500—5800. Poznański Bank Ziemian 630—700. P. Bank Handlowy 2000—2500—2300. Bank Młynarzy 200—230. Wielkopolski Bank Rolniczy 80. Arkona 1700. Barcikowski 500. Browary Krotoszowskie 4000. Cegielski 900—1000. Centrala Rolników 180—200. Centrala Skór 2500—2700. Galwana 260. Garbarnia Parowa 500. Goplana 1900—2000. C. Hartwig 550—600. Hartwig-Kantorowicz 2600. Hurtownia Związkowa 150. Hurtownia Drogeryjna 120. Hurtownia Spółek Spoż. 400. Herzfeld-Victorius 5500. Iskra 2000—2100. Oriact 1000. Lubań 76000—78000. Dr. Roman May 37500—39000. Młynotwórnia 1150—1200. Młyn Ziemiański 1100—1000. Patria 2800—3150. Płótno 850—900. Papiernia Bydgoszcz 600. Pneumatyk 190—250. Poznań. Spółka Drzewna 1350—1400. Tri 1250. Unja 8000 8150. Tartak na Wrześni 700. Wagon Ostrowo 3200—3300. Wisła Bydgoszcz 15250—15500. Wytwórnia Chemiczna 260. Zjedn. Brow. Grodziskie 1700. Syndykat dla handlu zagr. 100. Marynin 800.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 19 grudnia 1923. Otwarcie giełdy: Berlin —. .. Holandja 213.90, N. York 573½, Londyn 25.09, Paryż 30 07, Medjolan 21.89, Praga 16.80, Budapeszt 0.03 02, Bukareszt 297. Belgrad 6.50. Sofja 4.05, Warszawa —.—. Wiedeń 0.0080⅝ Austr. kor. stempl. 0.0081.

Zurych, 19 grudnia. **Zamknięcie giełdy. Holandja 21.09. Nowy Jork 573 i pół. Londyn 25.09. Paryż 30.10.** Medjolan 24.88. Praga 16.80. **Budapeszt 0003.02.** Bukareszt 2.97. **Belgrad 6.50. Sofia 4. Wiedeń 000.80 i 7 ósmych, austr. korona stemplowana 000.81.**

Giełdy pieniężne

Nowy York, 18 grudnia. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 4¾%. Przekaz na Londyn 437.35 Przekaz na Londyn na 60 dni 434¾. Przekaz na Paryż 554, Przekaz na Amsterdam 3812. Przekaz na Kopenhagę 17.86 Przekaz na Pragę 5.80, Przekaz na Berlin 25 za biljon w placeniu.

Praga, 18 grudnia. Dewizy. Amsterdam 1312, Berlin 7.55 za biljon, Christiania 724, Kopenhaga 612, Sztokholm 902, Zurych 600, Londyn 150 i pół, Nowy Jork 3452 i pół, Wiedeń 482 i pół marki niemieckie 7.55 za biljon, marki polskie 5 i pół za miljon, Paryż 180. Włochy 149.

Paryż, 18 grudnia. Weksle. Ameryka 1908, Belgja 8750, Anglja 83.43 i pół, Holandja 728 i trzy czwarte, Holandja 728 i trzy czwarte, Włochy 82.80. Szwajcarja 330, Hiszpanja 249 i jedna czwarta. Bukareszt —.

Król ma otrzymać jeden miljon drachm na koszta podróży oraz na listę cywilną.

Londyn, 19 grudnia. Telegraphen Komp. donosi z Belgradu: Posłowie **jugosłowiański, rumuński i francuski** w Atenach interwenjowali u rządu greckiego na **rzecz utrzymania monarchji.** Mieli oni zagrozić interwencją wojskową na wypadek republikańskiego zamachu stanu.

Wiedeń, 19 grudnia. „Neue Freie Presse" donosi z Paryża.. Wiadomości z Grecji o wyjeździe króla greckiego wywołały we francuskich kołach politycznych wielkie wrażenie, ponieważ po poufnych rokowaniach jakie miały miejsce w ostatnich tygodniach między Paryżem a Belgradem i Bukaresztem, uważano utrzymanie dynastji w Grecji za pewne. W związku z tą sprawą pozostawała ostatnia podróż króla jugosłowiańskiego do Paryża podjęta za poradą królowej rumuńskiej Marji. Ze względu na te rokowania cofnął też Venizelos obietnicę, że objąłby ewentualnie prezydenturę rzeczpospolitej greckiej. Venizelos jest zwolennikiem umiarkowanej formy monarchji i przeciwnikiem republiki.

Zwycięstwo rewolucji w Meksyku

Ellwese, 19 grudnia. Generalny konsulat meksykański w Hamburgu donosi, że **prowizoryczny rząd odniósł decydujące zwycięstwo w Veracruz.** Niemieckie koła handlowe otrzymały wiadomość, że wszystkie porty meksykańskie znajdują się w rękach nowego rządu.

Trzęsienie ziemi w Kolumbji

Paryż, 18 grudnia. „Daily Express" donosi z Nowego Jorku, że ponowne trzęsienie ziemi w Kolumbji doszczętnie zniszczyło cztery miasta.

OSTATNIE TELEGRAMY

Nowy rząd

Warszawa, 19 grudnia. Dr. Wł. Grabski odbywszy dzisiaj rano szereg konferencyj z przedstawicielami klubów sejmowych i różnemi osobistościami, udał się do prezydenta Rzeczpospolitej i o godz. 13 min. 45 przedłożył mu do zatwierdzenia następujący skład gabinetu:

Władysław Grabski — prezes Rady Ministrów i Minister skarbu.

Władysław Sołtan — minister spraw wewnętrznych,

Włodzimierz Wyganowski — minister sprawiedliwości.

Gen. Kazimierz Sosnkowski — minister spraw wojskowych.

Dr. Bolesław Miklaszewski — minister wyznań religijnych i ośw. publicz.,

Inż. Józef Kiedroń — minister przemysłu i handlu,

Inż. Andrzej Nossowicz — minister kolei.

Ludwik Darowski — minister pracy.

Zdzisław Ludkiewicz — minister reform rolnych i dóbr państwowych.

Dr. Karol Bertoni — kierownik ministerstwa spraw zagranicznych.

Dr. Józef Raczyński — kierownik Ministerstwa rolnictwa.

Inż. Mieczysław Rybczyński — kierownik Ministerstwa Robót publicznych.

SEJM

Warszawa, 19 grudnia. Pan wicemarszałek Sejmu, Moraczewski, zwołał na czwartek godz. 16.30 posiedzenie plenarne Sejmu Rzeczypospolitej. Na porządku dziennym ekspose pana prezesa Rady Ministrów.

Na piątkowem posiedzeniu Sejmu dokonany zostanie wybór marszałka.

Nowy prezydent Banku Rzeszy

Berlin, 19 grudnia. Tel. Komp. Reichstag wybrał prezesem Banku Rzeszy dotychczasowego komisarza walutowego dra **Helmara Schachta. Wybór** ten mu być jeszcze zatwierdzony przez prezydenta Rzeszy.

Stany Zjednoczone a Sowiety

Waszyngton, 19 grudnia. Hughes wysłał odpowiedź do rządu sowietów, w której oświadcza, że obecnie nie ma powodu do nawiązania rokowań z rządem sowietów jak to proponuje w nadesłanym komunikacie Cziczerin. Stany Zjednoczone nie rezygnują z wyrażonych już poprzednio swoich zasad, czyniąc je na przyszłość przedmiotem narad.

Wyjazd pary królewskiej z Grecji

Ateny, 19 grudnia. Para królewska **odpłynęła o godz. 10-tej wieczór na okręcie greckim „Ateny".**

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Prawdziwie cicho pisząca maszyna do pisania jest tylko L. C. Smith & Bros N. Y. U. S. A. LUDWIK AKSMAN, Kraków, Telefon Nr. 32-88 361

Na sezon zimowy!!

wykonuje wszelkie roboty w zakres **krawiectwa** i kuśnierstwa wchodzące tak **męskiego** jak i **damskiego** o (25% taniej niż w śródmieściu) z własnych materjałów lub dostarczonych. Polecam również gotową konfekcję męską po cenach nader niskich. 275

Józef Gajda

Kraków-Dębniki, Rynek 9, (sklep).

Materjały elektrotechniczne

dostarcza 179

Biuro elektrotechniczne

HEFFNER i BERGER

Kraków, ul. Szewska 18.

Telefon 4153.

Wyłączne zastępstwo na Polskę Fabryki wyłączników dźwigniowych „HANSA“ Hamburg.

Polskie Towarzystwo dla Handlu Wyrobami Gumowemi

KRAKÓW, ulica Gertrudy L. 2

dostarcza natychmiast ze składu w Krakowie:

opon samochodowych pełnych i dętych marki PIRELLI

Przypomina się tegoroczne zwycięstwa opon PIRELLI-CORD:

Monza 9.9 1923, (Le Premier Grand Prix d'Europe), Brescia 29.6 1923, (Grand Prix Voiterresttes) i inne. 332

CAŁA POLSKA

używa dziś tylko

CYKORJI BOHMA

Jest najlepszą i najtańszą **DOMIESZKĄ DO KAWY**

Kupujcie tylko z napisem

FERD. BOHM & CO

we Włocławku S. A. 284

DO NABYCIA WSZĘDZIE.

Książki Dla wszystkich typów i klas gimnazjalnych kupujemy i płacimy najwyższe ceny. — Kursa Maturyczne „WIEDZA“ Studencka 14, I. p. 444

ŻARÓWKI CHOINKOWE

Abażury gotowe lub na zamówienie

R. H. KOWALSKI

MATERJAŁY ELEKTROTECHNICZNE, KRAKÓW, ULICA GARBARSKA L. 26. 374

OLEJ RYCYNOWY

apteczny w puszkach po 5, 10 i 20 kg. tylko hurtownie, najmniej 80 kg. sprzedaje 4387 426

Polskie Tow. Handlowe S. A.

Kraków, Sławkowska 1. Tel. 2078

Instrumenty muzyczne, gramofony i rowery oraz przybory do tychże 442

LEOPOLD HUTTERER

KRAKÓW, ULICA GRODZKA L. 43.

404

F. Lubański, Kraków, ul. św. Anny Nr. 2 poleca rękawiczki skórkowe i trykotowe.

PIAST

najlepsza terpentynowa

PASTA DO OBUWIA

Wszędzie do nabycia!

Żądać wszędzie Kurjera Wieczornego

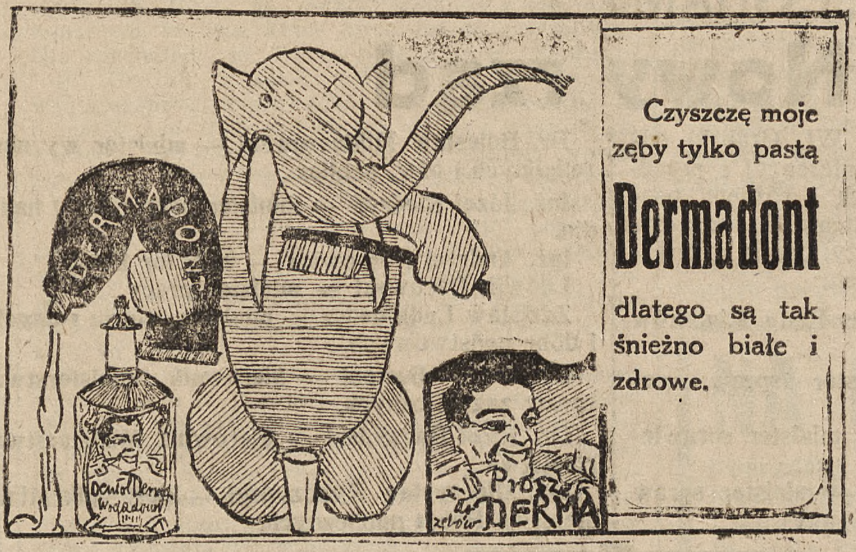
Ważne! Na Święta! Ważne!

MILJONY oszczędza ten, kto kupuje znane z dobroci wódki i likiery w składzie fabrycznym **Prądnickiej parowej fabryki** Wódek, Likierów, Rumu, Śliwowicy, Koniaku etc. 4398

T. Immerglück, Kraków, Prądnik Czerwony

Tel. 3510. 390 Za rogatką Warszawską Tel. 3510.

Specjalność firmy: Prunelle, Krem Jajkowy, znako[illegible] Żytniówka i aromatyczny Rum.

WYTWÓRNIA „DERMA“, KRAKÓW.

KURSA maturyczne „Wiedza“ Kraków, Studencka 14 I. przygotowują do matury gimnazjalnej wszystkich typów i seminarjalnej. Analog. kursa pisemne zapomocą świeżo fachowo opracowanych instrukcyj i objaśnień. Jedyne kursa w Krakowie, na których udzielają lekcyj wyłącznie fachowi profesorowie szkół średnich. — Uczniom i uczenicom kursu pisem. przysługuje prawo uczęszczania raz na tydzień na wykłady zbiorowe. Wypożycza się podręczniki. Dla wojskowych znaczne ulgi.

ORYGINALNE SZWEDZKIE

KALOSZE i ŚNIEGOWCE

357 marki **„TRETORN“** poleca

Leon Steigler, Kraków, Rynek 14 (daw. Fränkel)

OGROMNY WYBÓR! TELEFON Nr. 2347. CENY NAJNIŻSZE!

Wyłączna sprzedaż obuwia marki **Del-Ka**

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.